

**ACADEMIA ROMANA
INSTITUTUL DE SOCIOLOGIE**

**CODUL DE ETICA, DEONTOLOGIE SI INTEGRITATE
PROFESIONALA AL CERCETATORILOR**

CAP I. DISPOZIȚII GENERALE

Art. 1. Prezentul Cod a fost elaborat în conformitate cu

- Legea nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare,
- Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național de Etică a Cercetării Științifice, Dezvoltării Tehnologice și Inovării (aprobat prin Ordinul nr. 4393/2012 al ministrului educației, cercetării, tineretului și sportului,
- Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, *toate cu* modificările și completările ulterioare

Art. 2. Profesia de cercetător în domeniul sociologiei implică importante considerente etice, deontologice și de integritate profesională și morală, întrucât între cercetatori există un contact direct și nemijlocit cu persoane, grupuri sociale și comunități umane.

Art. 3. Practicarea profesiei de sociolog presupune transparență și probitate în întreaga activitate de cercetare, valorificarea competenței profesionale, umanism și obiectivitate, tratament echitabil și respectarea demnității persoanelor în calitate de subiecți ai cercetărilor concrete.

Art. 4. Scopul acestui cod este de a-i atenționa pe cercetători asupra posibilelor implicații și consecințe generate prin utilizarea incompetentă sau cu rea credință a cunoștințelor și teoriilor sociologice și de a stimula luarea unei

atitudini colective față de aventualele comportamente care transgresează principiile eticii în cercetarea științifică în general, în cea sociologică în particular.

CAP.II. NORME DE BUNĂ CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE DIN INSTITUT

Art. 5. Institutul de Sociologie militează pentru respectarea principiilor etice, deontologice, proprietății intelectuale și asigurării integrității morale și științifice a cercetării sociologice.

Art.6. Respectarea principiilor etice, deontologice, a proprietății intelectuale și a drepturilor de autor este o obligație profesională a tuturor membrilor Institutului de Sociologie. Încălcarea dovedită a acestei obligații este o culpă și ea va fi sancționată, în funcție de gravitatea faptelor, cu sancțiuni care pot merge până la întreruperea raporturilor de muncă.

Art. 7. Buna conduită în activitatea de cercetare constă în respectarea normelor prevăzute în Legea 206/2004, și privesc:

1. activitatea științifică de ansamblu din institut;
2. activitatea de comunicare, publicare și diseminare a rezultatelor cercetărilor întreprinse în institut;
3. activitatea de cercetare de teren și de culegere de date statistice;
4. activitatea de evaluare a rezultatelor activității individuale și la nivelul institutului;
5. activitatea persoanelor cu funcții de conducere din institut.

CAP. III. POSIBILE ABATERI DE LA NORMELE DE BUNĂ CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE DIN INSTITUT

Art. 8. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea științifică propriu-zisă din Institut:

- a) confecționarea de rezultate sau date și prezentarea lor ca date obținute prin cercetare de teren sau calcule de date ale Institutului Național de Statistică sau alte instituții naționale sau județene;
- b) distorsionarea sau falsificarea de date obținute prin cercetare de teren sau date statistice;
- c) împiedicarea sau sabotarea activității de cercetare a altor persoane din Institut prin avarierea sau distrugerea tehnicii de calcul, a documentelor, a programelor de calculator, a datelor în format electronic necesare altor cercetători din Institut pentru realizarea sau finalizarea activităților de cercetare.

Art. 9. Constituie abateri de la normele de bună conduită în activitatea de comunicare, publicare, diseminare și popularizare științifică a rezultatelor cercetării din Institut, inclusiv în cadrul cererilor de finanțare depuse în cadrul competițiilor de proiecte organizate din fonduri publice:

- a. plagiatul;
- b. autoplgiatul;
- c. includerea drept coautori, în lista de autori ai unei publicații științifice, a uneia sau a mai multor persoane care nu au contribuit semnificativ la publicație, respectiv excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;
- d. includerea în lista de autori ai unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;
- e. publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate;
- f. introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare, în dosarele de candidatură pentru posturi de cercetare, pentru abilitare sau pentru posturi didactice universitare.

Art. 10. Constituie abateri de la normele de bună conduită a persoanelor cu funcții de conducere în activitatea de cercetare din Institut:

a. abuzul de autoritate pentru :

- a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine;

- a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale din proiectele de cercetare conduse ori coordonate de persoane din subordine;

- a obține calitatea de autor sau coautor al publicațiilor persoanelor din subordine ori pentru a obține salarizare, remunerare sau alte beneficii materiale pentru soți, afini ori rude până la gradul al III-lea inclusiv;

- a impune nejustificat propriile teorii, concepte sau rezultate asupra persoanelor din subordine;

b. obstrucționarea activității Comisiei de etică, a unei comisii a CNECSDTI, în cursul unei analize a unor abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din subordine;

c. nerespectarea prevederilor și a procedurilor legale privind normele de bună conduită în activitatea de cercetare prevăzute în Legea nr. 206/2004, în Codul de etică al Institutului, în codurile de etică pe domenii, în regulamentul de organizare și funcționare (ROF) a Institutului, inclusiv nepunerea în aplicare a sancțiunilor stabilite de Comisie sau de CNECSDTI.

CAP. IV. PRECIZĂRI PRIVIND PLAGIATUL ȘI AUTOPLAGIATUL

Art. 11. Orice reproducere completă sau parțială a unor contribuții intelectuale trebuie să fie specificată adecvat, prin indicarea autorului ei, a operei, indicarea paginii etc. Neatribuirea corespunzătoare creează confuzii și poate genera lezarea drepturilor de autor și morale ale autorului/ autorilor și constituie o încălcare a deontologiei și implicit a obligațiilor profesionale.

a. Încălcarea proprietății intelectuale și a drepturilor morale ale autorilor se concretizează prin:

- reproducerea unui text dintr-o lucrare fără specificarea autorului/autorilor ;

- parafrizarea unui text dintr-o publicație fără specificarea autorului/autorilor ;
- reproducerea neatribuită a unor idei, argumente, date, rezultate etc. într-o manieră care lasă impresia că acestea ar aparține celui care citează ;
- prezentarea publică a unor idei, rezultate de cercetare, ipoteze, date, reprezentări (grafice, video, auditive), ale altor autori ca fiind ale sale proprii ;
- însușirea contribuțiilor intelectuale (traduceri, sistematizări, tabele, grafice etc.) ale altor autori și prezentarea lor public în comunicări științifice sau publicații fără menționarea explicită a surselor acestor contribuții.

b. Nu se consideră reprobabilă citarea neatribuită a unor contribuții intrate în sfera culturii generale sau a cunoașterii comune, a căror paternitate, fiind larg cunoscută, nu poate crea confuzie sau o arogare frauduloasă de merite.

c. Dacă persoana care citează (fără a atribui corespunzător) specifică explicit faptul că citatul aparține altcuiva, precizînd astfel că nu își arogă în nici un fel paternitatea sa (pe baza unor formulări ca: „se afirmă adesea că...”, „s-a mai afirmat uneori și că...”, „unii autori au susținut că...”), ea nu poate fi acuzată de folosire frauduloasă a surselor sau de încălcare a drepturilor de autor – dar, în funcție de context, i se poate reproșa imprecizia, lipsa de acuratețe, neglijența etc. Abuzul de citate neatribuite este inacceptabil și blamabil profesional.

Art. 12. Existența unor contribuții originale într-o anumită publicație sau carte nu absolvă de răspundere morală și profesională pe autorul acesteia, dacă, pe lângă aceste contribuții, el a inclus și anumite fragmente (neatribuite corespunzător) a căror prezență constituie o încălcare a proprietății intelectuale.

Art. 13. (a) Preluarea într-o carte a unui text sau fragment de text propriu apărut anterior în periodice, reluarea într-o publicație de mai mare tiraj a unei contribuții personale apărute deja într-o publicație de mică circulație (revistă de specialitate, acte ale unui congres etc.), reluarea într-un manual sau material didactic a unei contribuții proprii publicate anterior într-o lucrare de cercetare, republicarea aceluiași text personal într-o altă limbă și alte autoreproduceri similare nu sunt considerate culpabile. În toate cazurile, autorul are însă datoria

morală de a preveni explicit cititorul că reia un text sau material deja publicat, precizând unde anume a apărut acesta inițial.

(b) În cazurile în care un autor face abuz de autocitare, publicând și republicând în mod repetat, fără motive întemeiate, aceeași contribuție proprie, în încercarea de a crea o falsă impresie de prolificitate intelectuală, autocitarea devine culpabilă din punctul de vedere al normelor de integritate. Deosebit de gravă este tentativa de fraudă intelectuală constând în autoreproduceri de contribuții proprii menite să asigure beneficii nemeritate (promovarea pe un post superior, câștigarea unui concurs sau a unor distincții etc.).

CAP. V. ALTE SITUAȚII CARE POT SĂ ATRAGĂ RĂSPUNDEREA ETICĂ PRIN ASOCIERE PENTRU ABATERI DE LA BUNA CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE DIN INSTITUT

Art. 14. Alte situații care pot să atragă răspunderea etică prin asociere pentru abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare din Institut sunt:

1. participarea activă la abateri săvârșite de alții;
2. cunoașterea abaterilor săvârșite de alții și nesesizarea Comisiei de etică sau a CNECSDTI;
3. coautoratul publicațiilor conținând date falsificate sau confecționate;

CAP.VI. NU REPREZINTĂ ABATERI DE LA BUNA CONDUITĂ ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE DIN INSTITUT

Art. 15. Nu constituie abateri de la buna conduită în activitatea de cercetare, fiind factori specifici cercetării:

1. datele statistice contradictorii provenite din surse diferite, referitoare la aceiași indicatori
2. diferențele de concepție și abordare teoretică a unei teme sau proiect de cercetare;

3. diferențele de interpretare a datelor și drept urmare diferențe în privința concluziilor;
4. diferențele de abordare metodologică a unei teme sau proiect de cercetare

CAP. VII. ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA COMISIEI DE ETICĂ A INSTITUTULUI

Art. 16 Constatarea abaterilor grave și identificarea persoanelor vinovate se fac de către Comisia de etică din institut sau în situații deosebite de către CNECSDTI, conform legii. Sancțiunile stabilite de una din cele două instanțe sunt puse în aplicare de directorul Institutului în termen de 30 de zile de la data emiterii unei hotărâri.

Art. 17. Se interzice ocuparea posturilor de cercetare de către persoane care se fac vinovate de abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare.

Art. 18. Indiferent de momentul la care s-a dovedit că o persoană a realizat abateri grave de la buna conduită în activitatea de cercetare, concursul pentru un post de cercetare ocupat se anulează, iar contractul de muncă cu Institutul încetează de drept.

Art. 19. Structura și componența comisiei de etică este propusă de Consiliul Științific al Institutului de Sociologie. Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional și autoritate morală. Nu pot fi membri ai comisiei de etică persoanele care ocupă funcțiile de director sau secretar științific.

Comisia de etică propune un regulament de funcționare care va fi validat de Consiliul Științific în termen de șaiszeci de zile de la numirea comisiei.

Art. 20. Comisia de etică primește sesizări în formă scrisă. Comisia răspunde autorului sesizării în termen de 45 de zile de la primirea ei și îi comunică rezultatul procedurilor, după încheierea acestora.

Art. 21. Pentru cazurile excepționale în care comisia de etică va media, în conformitate cu statutul său, diferende care implică opțiuni morale în activitatea de cercetare, comisia de etică va putea recomanda conducerii Institutului adoptarea unor măsuri adecvate pentru stingerea respectivelor diferende și va da sancțiuni potrivit legii.

CAP. VIII DISPOZIȚII FINALE

Art. 22. Institutul de Sociologie consideră prezentul Cod de etică un instrument pentru prevenirea încălcării normelor eticii și deontologiei profesionale de către angajații institutului.

Art. 23. Prezentul Cod de etică trebuie aplicat de către toți salariații instituției, indiferent de poziția pe care o ocupă aceștia în ierarhia instituției.

Art. 24 Prezentul Cod de etică devine operant începând cu data adoptării lui de către Consiliul Științific al Institutului de Sociologie, cu majoritatea simplă a voturilor membrilor acestuia. El va fi revizuit periodic, eventualele modificări devenind prevederi regulamentare în urma aprobării lor cu majoritate simplă de către membrii Consiliului.

Art. 25. Nerespectarea acestui Cod implică sancțiuni potrivit Codului Muncii.

Notă:

În prezentul cod au fost preluate idei și formulări din Codul de Etică al Institutului de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rossetti” al Academiei Române.

